

Załącznik do Uchwały Nr ... /... / 2012

Rady Miejskiej w Gołdapi

z dnia 2012r.

autor rysunku: Paulina Protasiewicz, Żytkiejmy

„Kiedy śmieje się dziecko śmieje się cały świat”

Janusz Korczak

***System profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
w gminie Gołdap. Program wspierania rodziny.***

Gołdap 2012

Spis treści

1	Gmina Gołdap w projekcie „Decydujmy Razem”	3
2	Diagnoza problemu	5
3	Wizja	32
4	Cele i działania	33
5	Rezultaty, wskaźniki, monitoring	37
6	Podsumowanie	38

1. Gmina Gołdap w projekcie „Decydujemy razem”.

„Decydujemy razem” to projekt systemowy realizowany w latach 2010 - 2014 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przez partnerstwo siedmiu podmiotów. Liderem partnerstwa jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, a partnerami są:

- Fundacja Instytut Spraw Publicznych,
- Stowarzyszenie CAL,
- Fundacja Partnerstwo dla Środowiska,
- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych,
- Fundacja Fundusz Współpracy.

„Decydujemy razem” to pilotażowy projekt budowania i testowania mechanizmów partycypacji w stu ośmiu gminach i powiatach z terenu całej Polski. Porozumienie o współpracy zawarła także gmina Gołdap. W ramach projektu w Gołdapi prowadzone są działania w obszarze integracji społecznej związane z wypracowaniem „Systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Gołdap. Program wspierania rodziny”.

„Będzie to ważny dokument strategiczny, ale jeszcze ważniejszy będzie proces jego tworzenia. Wyjście poza ściany instytucji, bezpośredni kontakt z ludźmi, wspólne działanie. To bardzo dobry początek współpracy, która w przyszłości może procentować kolejnymi wartościowymi działaniami” - mówi o projekcie Agnieszka Iwanowska dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej, członek Zespołu ds. partycypacji, pomysłodawczyni tematu działania.

W prace nad przygotowaniem dokumentu zaangażowano przedstawicieli różnych sektorów i grup społecznych, tworzących tzw. Grupę Roboczą, składającą się z reprezentantów wielu instytucji:

1. Urzędu Miejskiego w Gołdapi.
2. Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi.
3. Starostwa Powiatowego w Gołdapi.
4. Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi.
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi.

6. Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Gołdapi.
7. Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi.
8. Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Gołdapi.
9. Zespołu Szkół Zawodowych w Gołdapi.
10. Gimnazjum nr 1 im. Noblistów Polskich w Gołdapi.
11. Przedszkola Samorządowego w Gołdapi.
12. Przedszkola Niepublicznego „Bajka” w Gołdapi.
13. Dyrektorzy Szkół Podstawowych z Galwiec i Pogorzeli.
14. Pedagodzy szkolni, nauczyciele i doradcy zawodowi.
15. Redakcja gazety „Z bliska”.
16. Przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych:
 - Stowarzyszenia Kulturalno – Ekologiczno - Turystycznego Alternatywa,
 - Stowarzyszenia Partnerstwa Sztuk,
 - Centrum Wolontariatu,
 - Gołdapskiego Uniwersytetu III Wieku,
 - Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap,
 - Caritas Diecezji Ełckiej: Dom św. Faustyny i Warsztat Terapii Zajęciowej.

Grupa Robocza pracowała najczęściej metodą warsztatową, ale przeprowadziła także inne działania, np. badania ankietowe wśród mieszkańców. Ciekawą inicjatywą było zorganizowanie „wizyty studyjnej” dla gołdapskich przedszkolaków w Urzędzie Miejskim w Gołdapi. Z przebiegu wizyty przygotowano film „Najmłodsi mieszkańcy o swoich marzeniach i gminnym samorządzie”. Przeprowadzono również konkursy dla dzieci i młodzieży: plastyczny pod tytułem „Moje bezpieczne miejsca w gminie Gołdap” oraz literacki pod tytułem: „GGG -Gdybanie Gołdapskich Gimnazjalistów, czyli: gdybym był burmistrzem”. Efektem ostatniego „Zbiór przepisów na szczęśliwe życie w gminie Gołdap”, przekazany został w formie książki burmistrzowi Gołdapi na „Młodzieżowej Sesji Rady Miejskiej”, zorganizowanej po raz pierwszy w powiecie gołdapskim właśnie w ramach

„Decydujmy Razem”. Na ww. sesji młodzi radni zaprezentowali swój punkt widzenia na poprawę życia w Gołdapi i okolicy, który w formie postulatów przekazano burmistrzowi Gołdapi i Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Gołdapi.

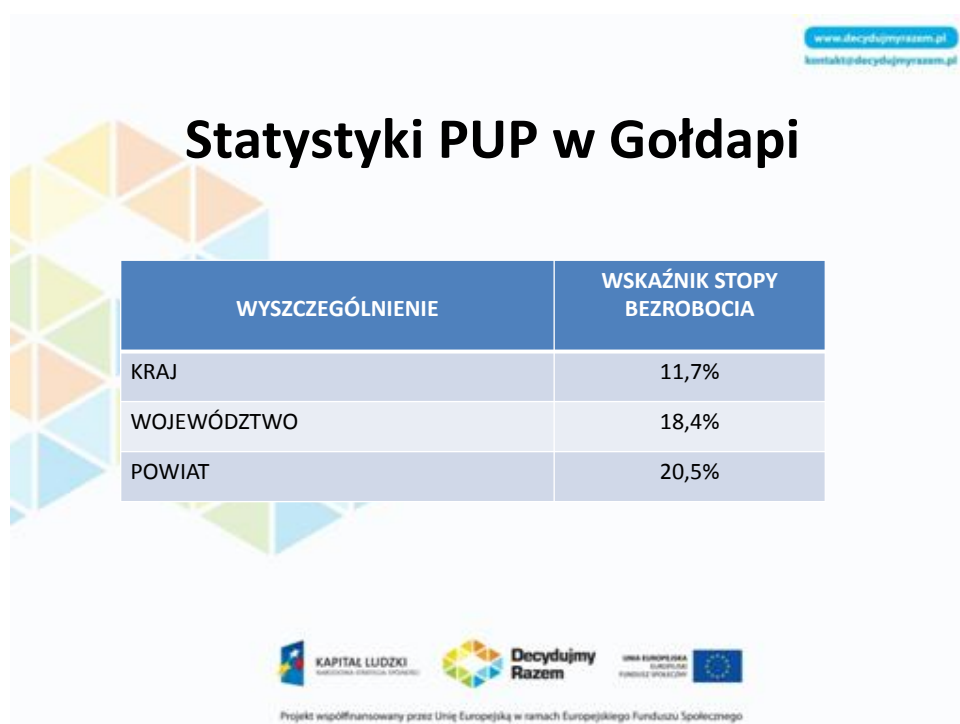
2. Diagnoza problemu.

W celu diagnozy problemu i przygotowania niniejszego dokumentu grupa robocza przygotowała i przeprowadziła szereg działań.

I. Analiza statystyk dotyczących sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap.

Poniżej zamieszczono fragmenty prezentacji multimedialnej, przedstawionej w czasie spotkania rozpoczynającego działania projektu 20 września 2011 roku.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi:

www.decydumyrasem.pl
kontakt@decydumyrasem.pl

Bezrobotni zarejestrowani w Powiecie Gołdapskim w podziale na gminy - stan na koniec sierpnia 2011r.

	ZAREJESTROWANI OGÓŁEM		Z PRAWEM DO ZASIĘKU	
	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
POWIAT	1 991	1 248	371	213
MIASTO I GMINA GOŁDAP	1 427	906	280	171
GMINA Banie Mazurskie	349	203	59	28
GMINA Dubeninki	215	139	32	14

 KAPITAŁ LUDZKI
 Decydujmy Razem
 UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi:

www.decydumyrasem.pl
kontakt@decydumyrasem.pl

**80% osób zgłaszających się
po pomoc do OPS
TO KOBIETY**

 KAPITAŁ LUDZKI
 Decydujmy Razem
 UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

STRUKTURA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

www.decydujmyrazem.pl
kontakt@decydujmyrazem.pl

- Rodzin ogółem – 640, w tym na wsi – 320
- Liczba osób w rodzinach – 1 803

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

www.decydujmyrazem.pl
kontakt@decydujmyrazem.pl

Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	W tym na wsi
1	225	82
2	79	43
3	64	34
4	160	97
5	84	44
6 i więcej	28	20

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rodziny o liczbie dzieci	Liczba rodzin	W tym na wsi
1	64	34
2	160	97
3	80	44
4	10	6
5	7	6
6	8	5
7 i więcej	3	3

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rodziny niepełne o liczbie dzieci	Liczba rodzin	W tym na wsi
1	11	5
2	16	6
3	10	7
4 i więcej	15	7

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rodziny emerytów i rencistów o liczbie osób	Liczba rodzin	W tym na wsi
1	33	2
2	3	0
3	0	0
4 i więcej	2	1

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Formy pomocy rodzinom:

- ✓ Zasiłki stałe
- ✓ Zasiłki okresowe
- ✓ Zasiłki celowe
- ✓ Dożywianie dzieci w szkole
- ✓ PEAD 2011
- ✓ Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami
- ✓ Fundusz alimentacyjny
- ✓ Usługi opiekuńcze
- ✓ Akcje profilaktyczne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

www.decydujmyrazem.pl
kontakt@decydujmyrazem.pl

LICZBA

Żłobków – 0
Przedszkoli – 2
Szkół podstawowych – 9, w tym 3 szkoły miejskie
Szkół gimnazjalnych – 4
Szkół ponadgimnazjalnych publicznych – 2,
niepublicznych – 2
Ośrodek Szkolno – Wychowawczy – 1

 KAPITAŁ LUDZKI
INICJATYWA OŚWIATOWA

 Decydujmy Razem

 UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

www.decydujmyrazem.pl
kontakt@decydujmyrazem.pl

INSTYTUCJE SKIEROWANE NA DZIECKO, MŁODZIEŻ, RODZINĘ, NIEPEŁNOSPRAWNYCH...

- Szkoły i przedszkola,
- Dom św. Faustyny,
- Bursa szkolna
- Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna
- Świetlice wiejskie
- Dom Kultury
- Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Organizacje pozarządowe
- Komenda Powiatowa Policji
- Straż Graniczna
- Uniwersytet Trzeciego Wieku

 KAPITAŁ LUDZKI
INICJATYWA OŚWIATOWA

 Decydujmy Razem

 UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

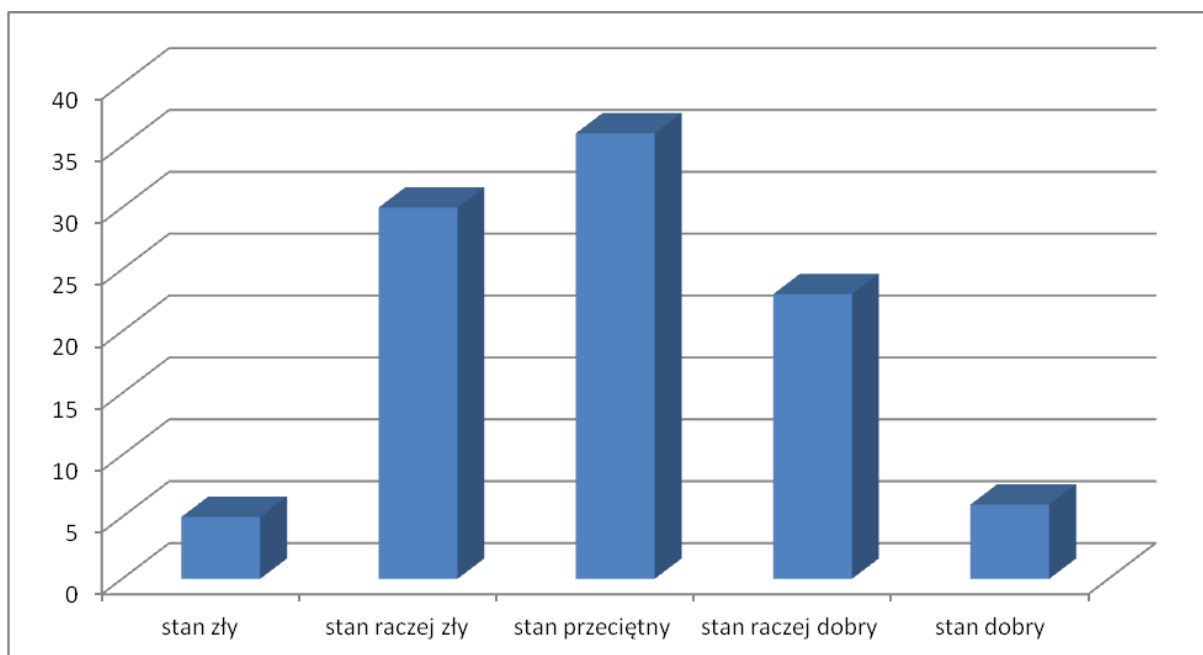
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wrażenie, iż gmina Gołdap ma zaplecze skierowane na pracę z dziećmi, młodzieżą i rodzinami, szczególnie zmarginalizowanymi jest błędne. W rzeczywistości oprócz całkiem nieźle działających świetlic na terenach wiejskich, brak jest zaplecza świetlicowego dla mieszkańców miasta.

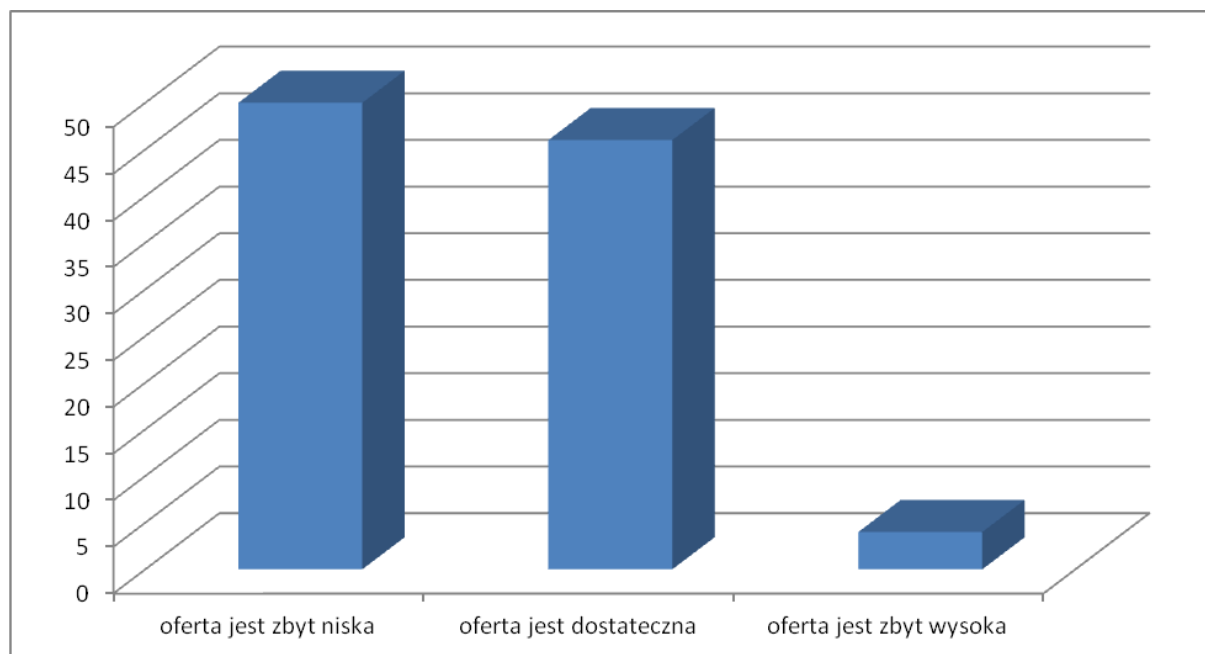
II. Sondaż wśród mieszkańców.

W ramach projektu „Decydujemy razem” przeprowadzono sondaż, mający na celu poznanie sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap. Ankieta dostępna była na stronie internetowej goldap.pl. Przebadano 100 dorosłych mieszkańców gminy Gołdap. Badano m.in.:

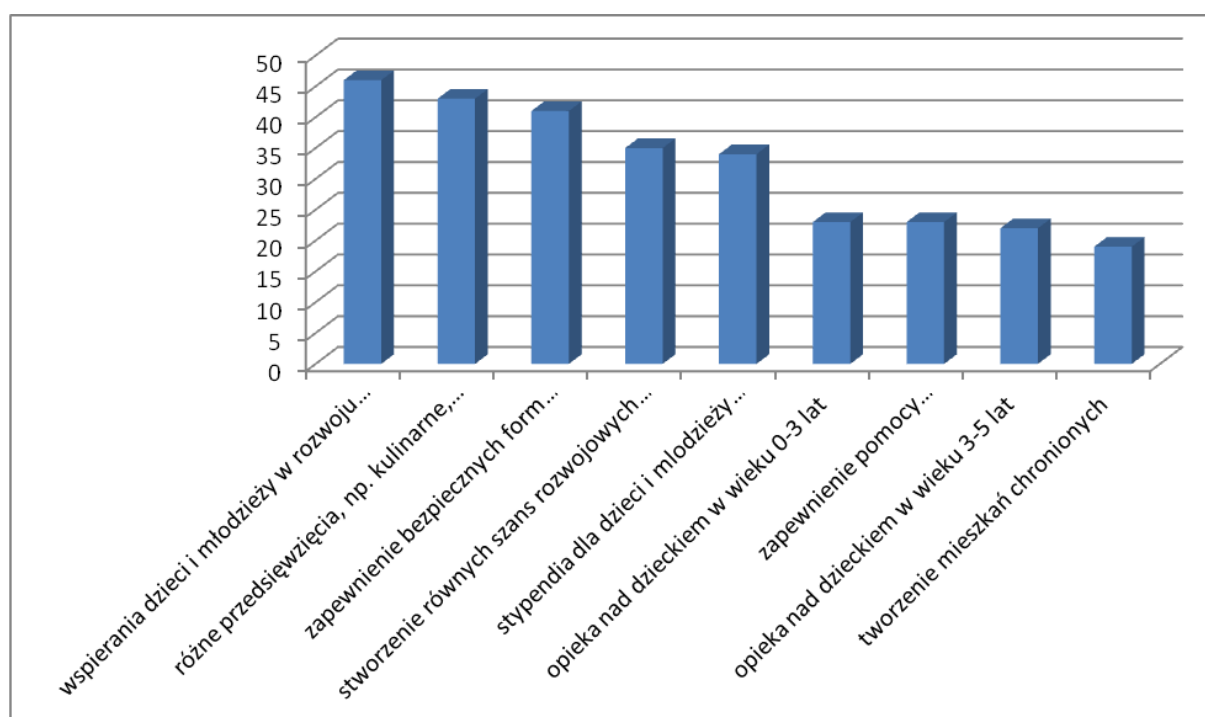
Jak oceniają Państwo stan techniczny bazy gminy i jej instytucji (np. Dom Kultury, szkoły, place zabaw)?

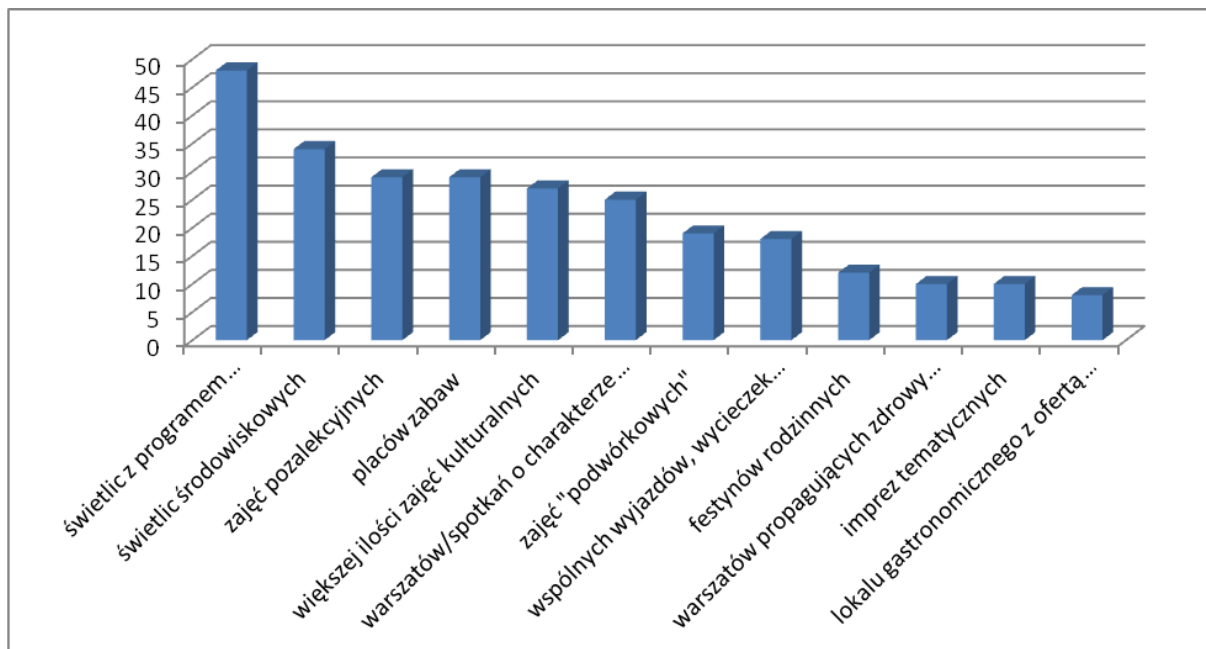
Czy instytucje takie jak powiat i gmina oferują w mieście dostateczną ofertę spędzania wolnego czasu?

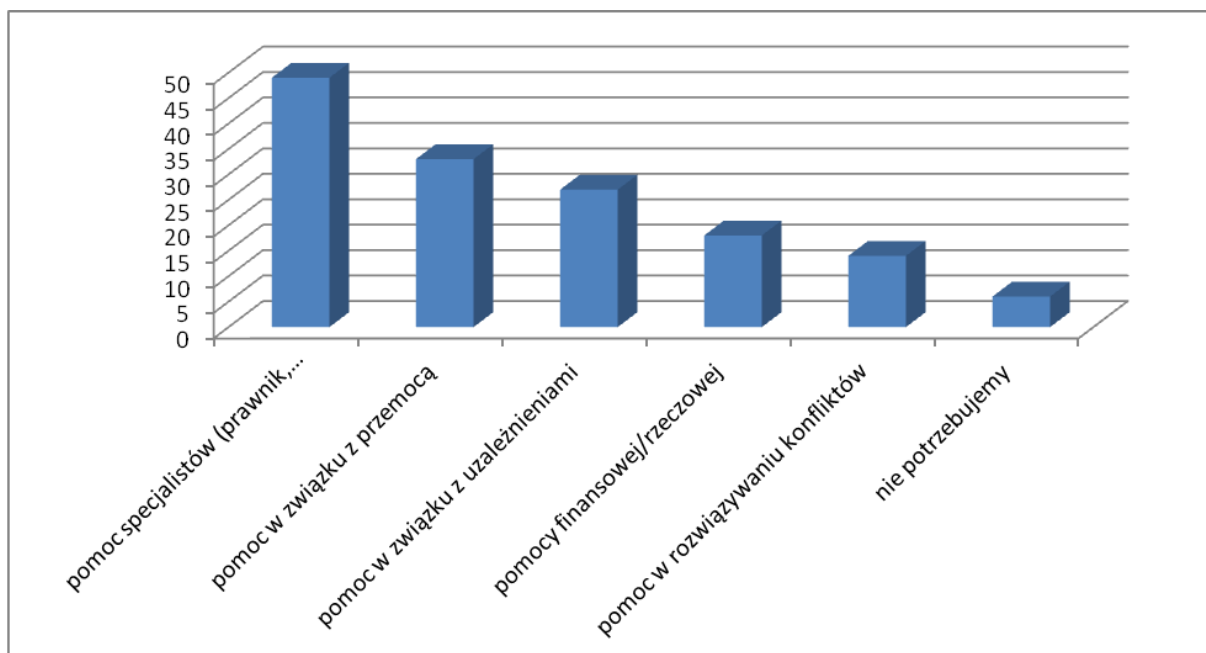
Jakie powinny być najważniejsze zadania gminy skierowane do dzieci, młodzieży i rodzin?

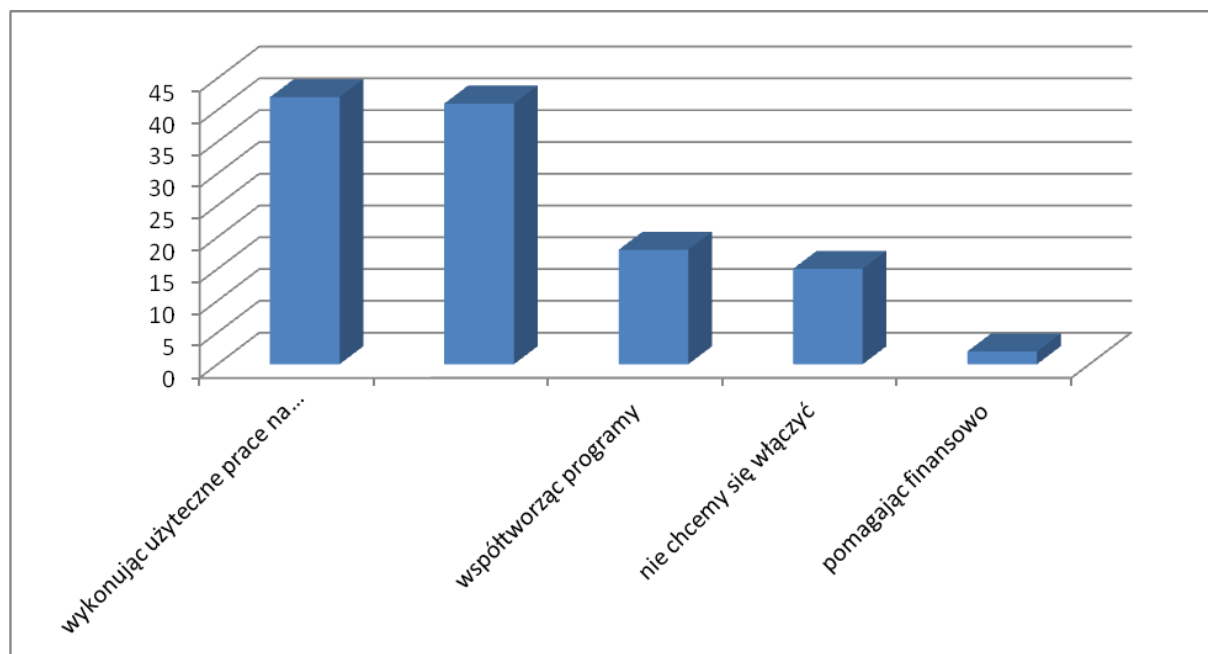
Jakiego rodzaju działań skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin brakuje na terenie gminy?

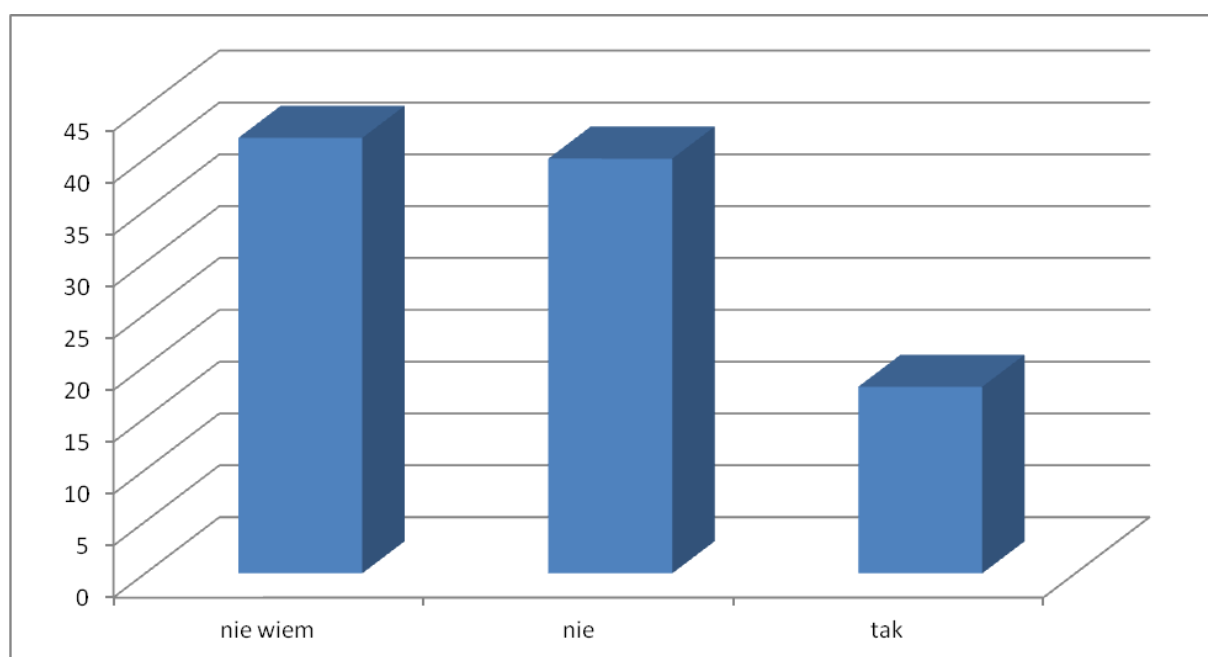
W jakich sprawach oczekujecie Państwo pomocy na gruncie rodziny od instytucji zewnętrznych?

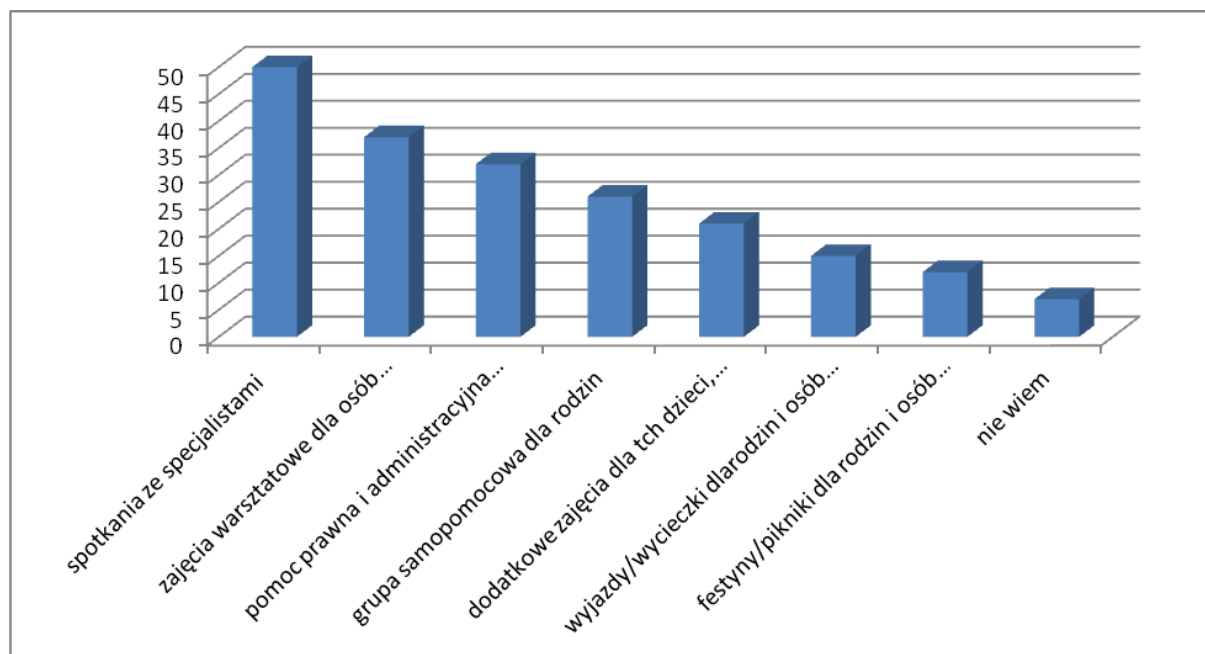
Czy, a jeśli tak, to w jaki sposób chcieliby Państwo włączyć się w działania przeznaczone dla dzieci, młodzieży i rodzin?

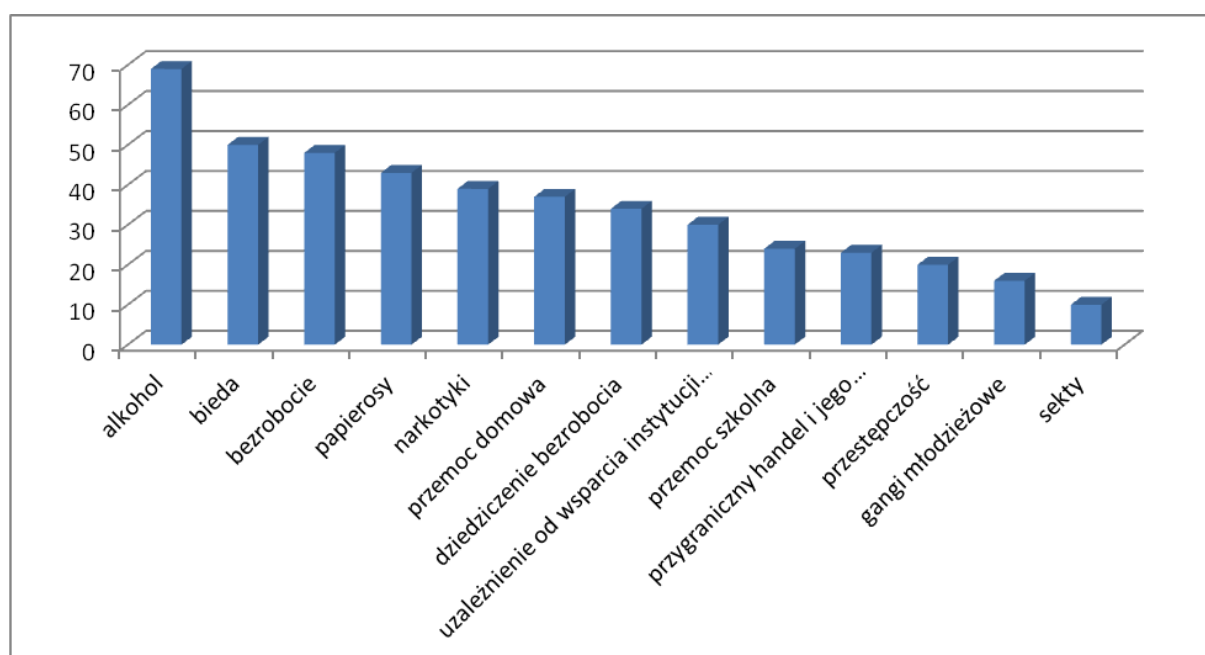
Czy oferta działań przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności jest wystarczająca?

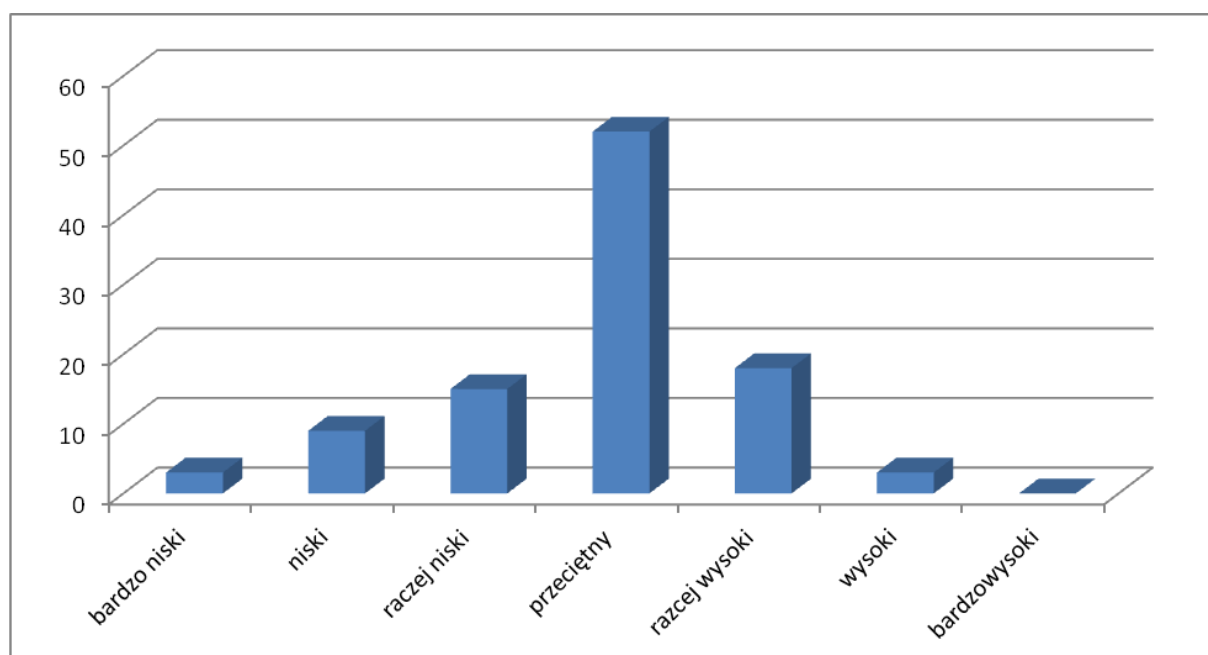
Jakie według Państwa działania powinny być skierowane do rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności?

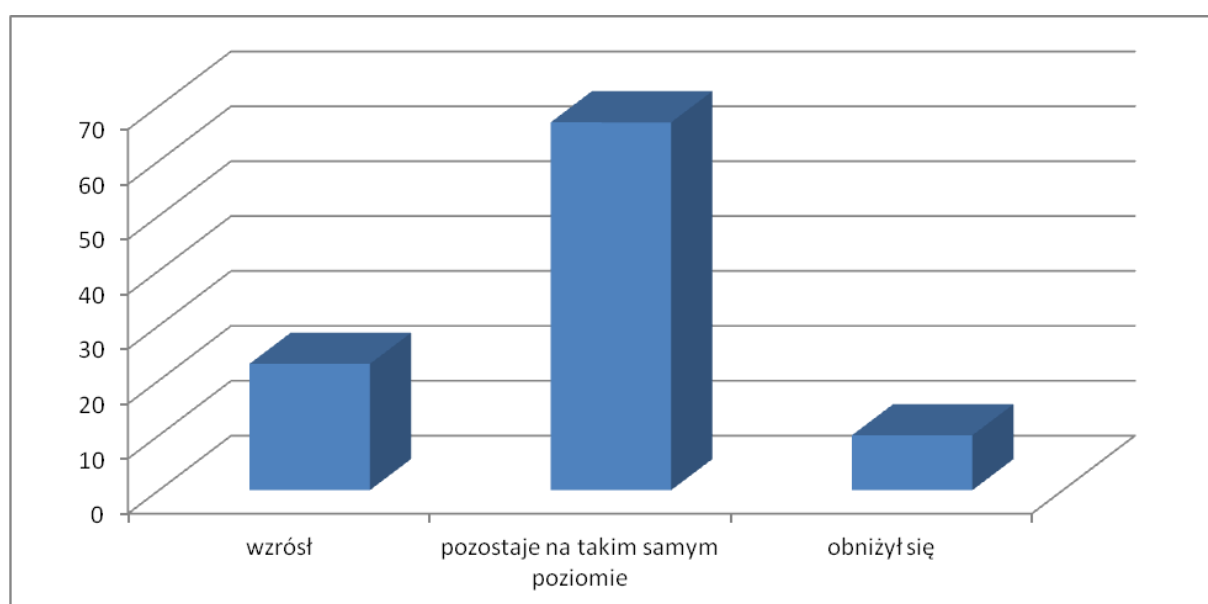
Jakie czynniki zagrażają prawidłowej sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap?

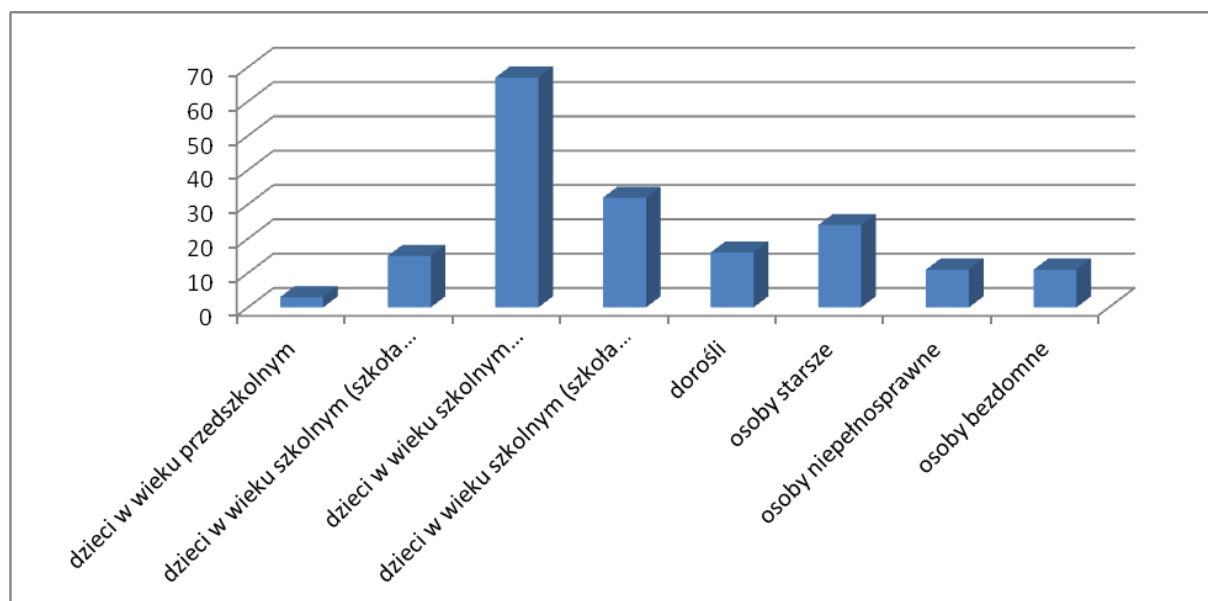
Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa w gminie Gołdap?

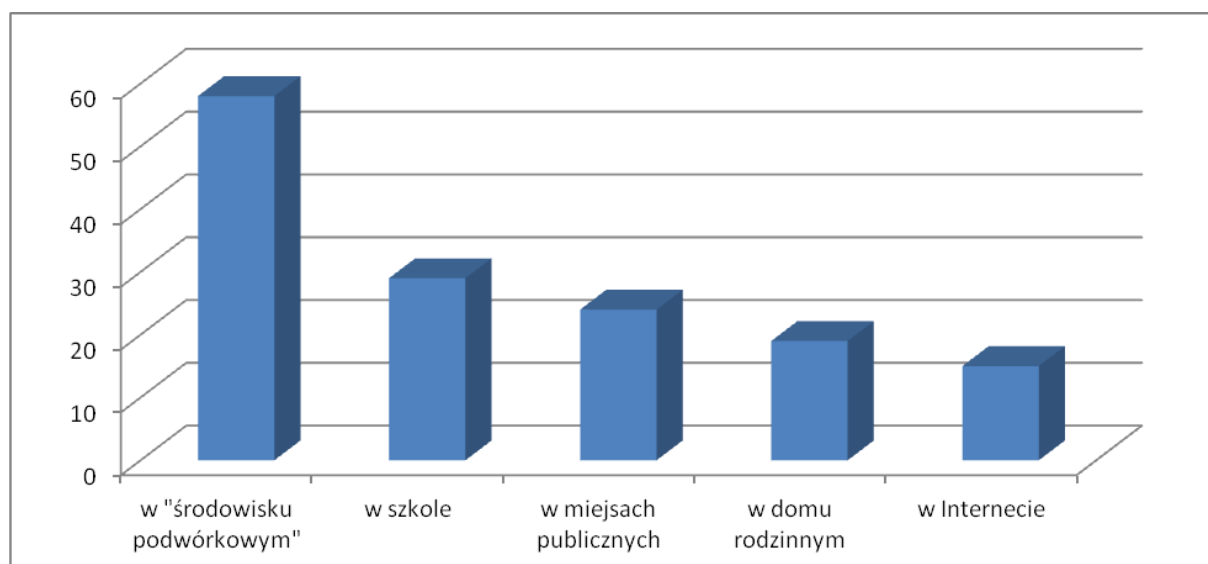
Jak kształtował się poziom zagrożeń w ciągu ostatniego roku?

Kto jest najbardziej narażony na niebezpieczeństwo w gminie Gołdap?

Gdzie występują największe zagrożenia w gminie Gołdap?

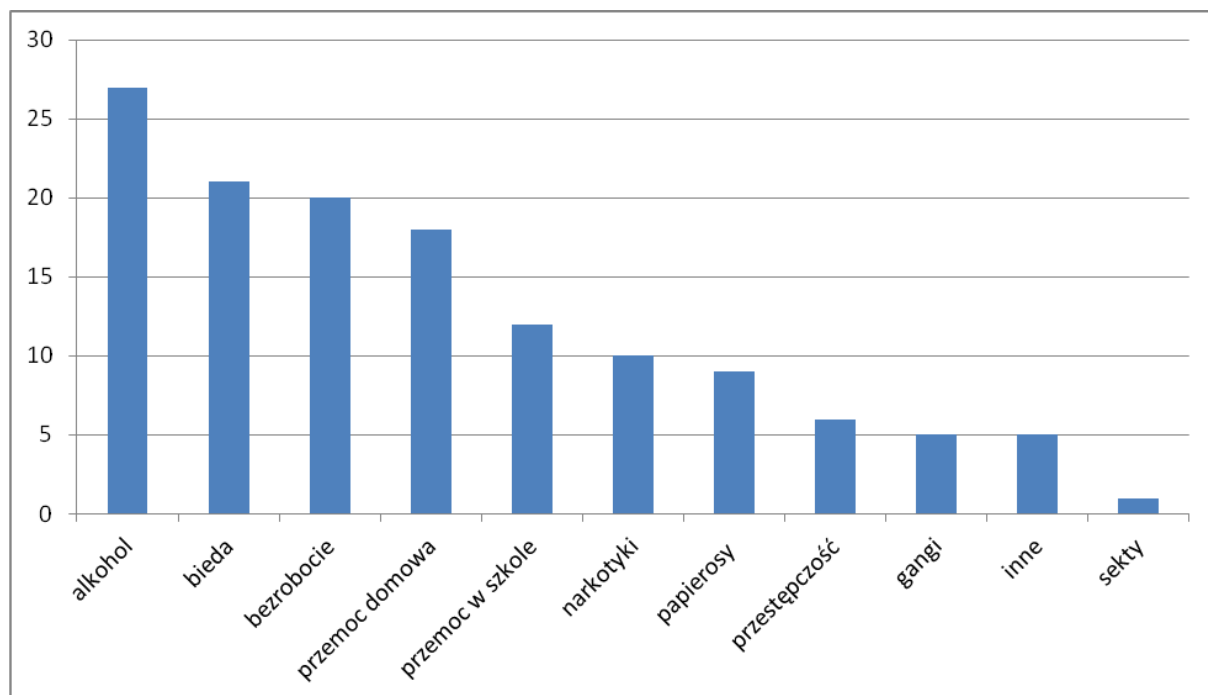
Wnioski:

- Stan bezpieczeństwa w Gołdapi, określony jako przeciętny, nie zmienił się w ciągu ostatniego roku;
- Wśród osób najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo znajduje się młodzież w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym oraz osoby starsze;
- Wśród miejsc publicznych na zagrożenie najczęściej narażone są podwórka i szkoły;
- Wśród czynników zagrażających bezpieczeństwu na czele plasują się: alkohol, bieda, bezrobocie, papierosy, narkotyki, przemoc domowa i szkolna;
- Oczekuje się zwiększenia specjalistycznych zajęć w świetlicach oferujących programy terapeutyczne i utworzenia świetlicy środowiskowej w mieście Gołdap;
- Wskazano na konieczność zwiększenia pomocy specjalistów, głównie związanej z przemocą i uzależnieniami;
- Zaakcentowano brak odpowiednich rozwiązań problemów osób niepełnosprawnych;
- Zadeklarowano włączenie się w działania skierowane do dzieci i rodzin przez współtworzenie programów i wykonywanie użytecznych prac.

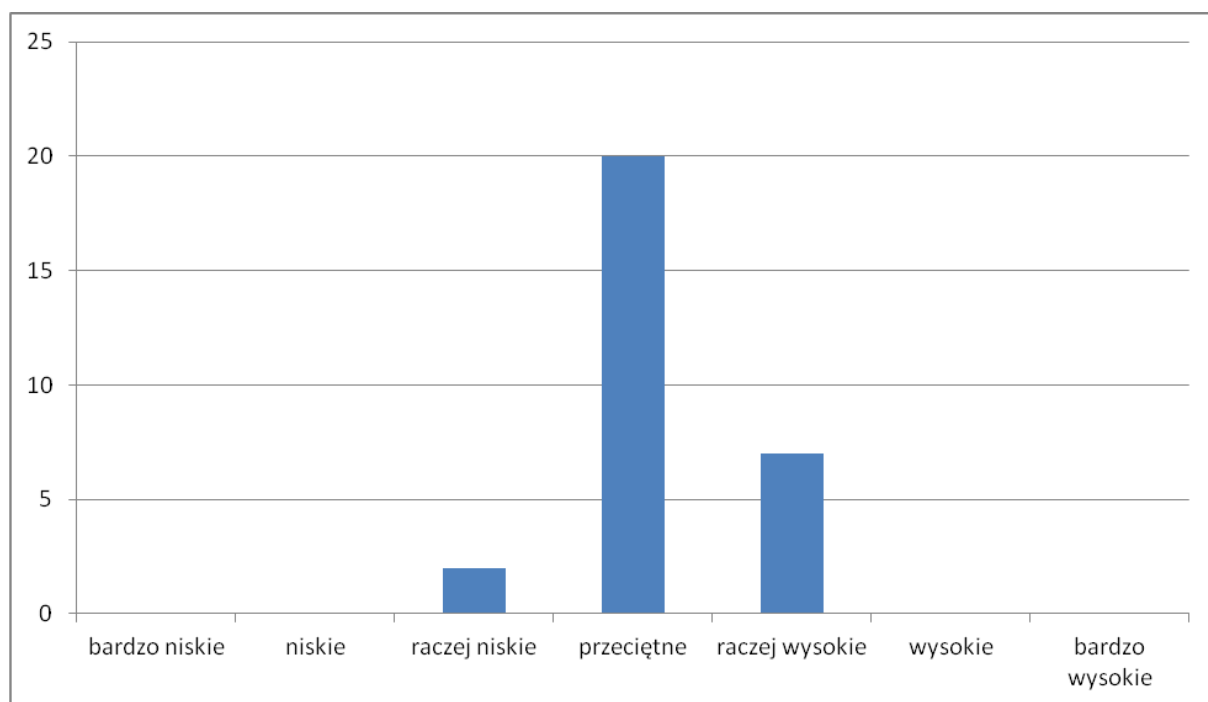
III. Ankieta przeprowadzona wśród pracowników instytucji:

W ramach projektu skierowano ankietę do osób pracujących w instytucjach gminnych i powiatowych profesjonalnie zajmujących się tematem opieki nad dzieckiem i rodziną. Były to osoby głównie z wykształceniem pedagogicznym, które z problemami dzieci i rodziny spotykają się w swojej codziennej pracy. Próba wynosiła 29 osób.

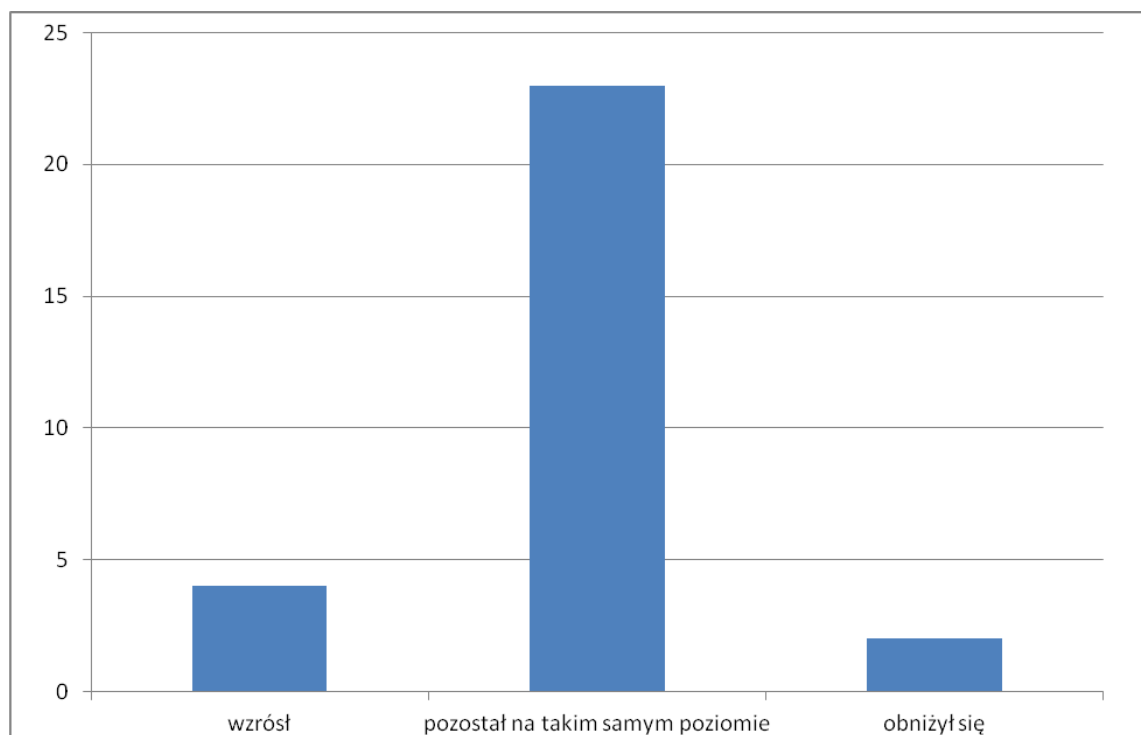
Jakie czynniki zagrażają prawidłowej sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap?

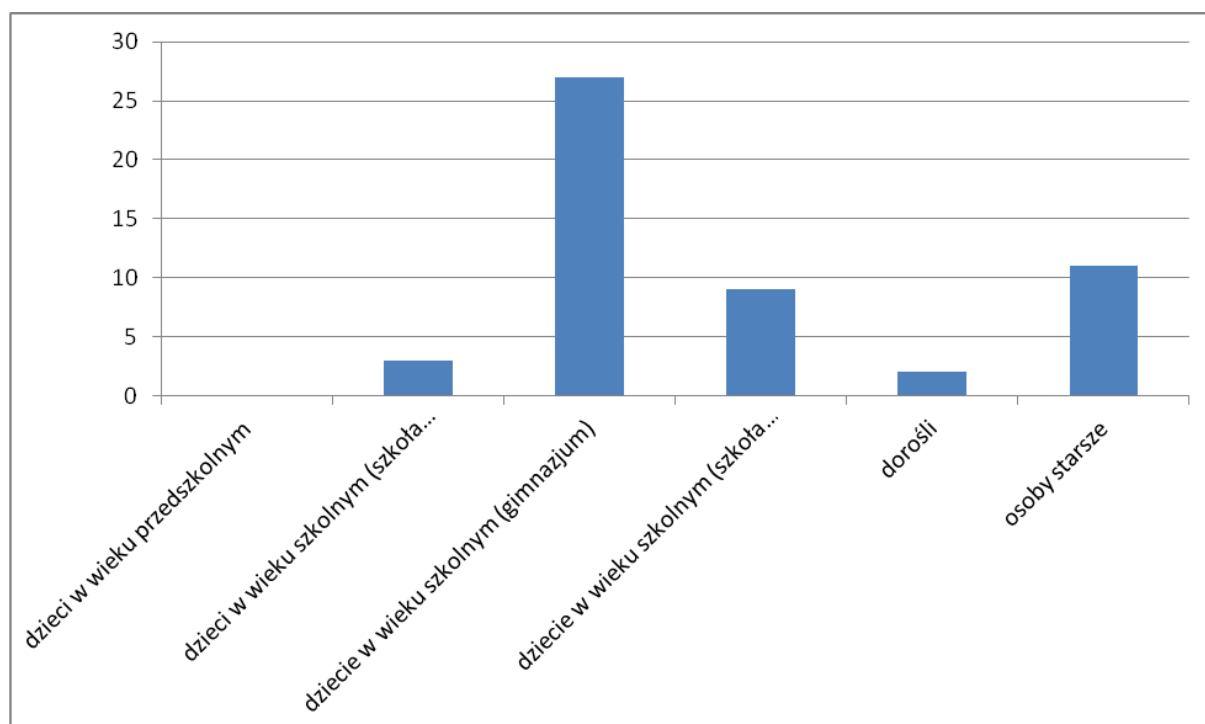
Jak ocenia Pan/Pani poziom bezpieczeństwa w gminie Gołdap?

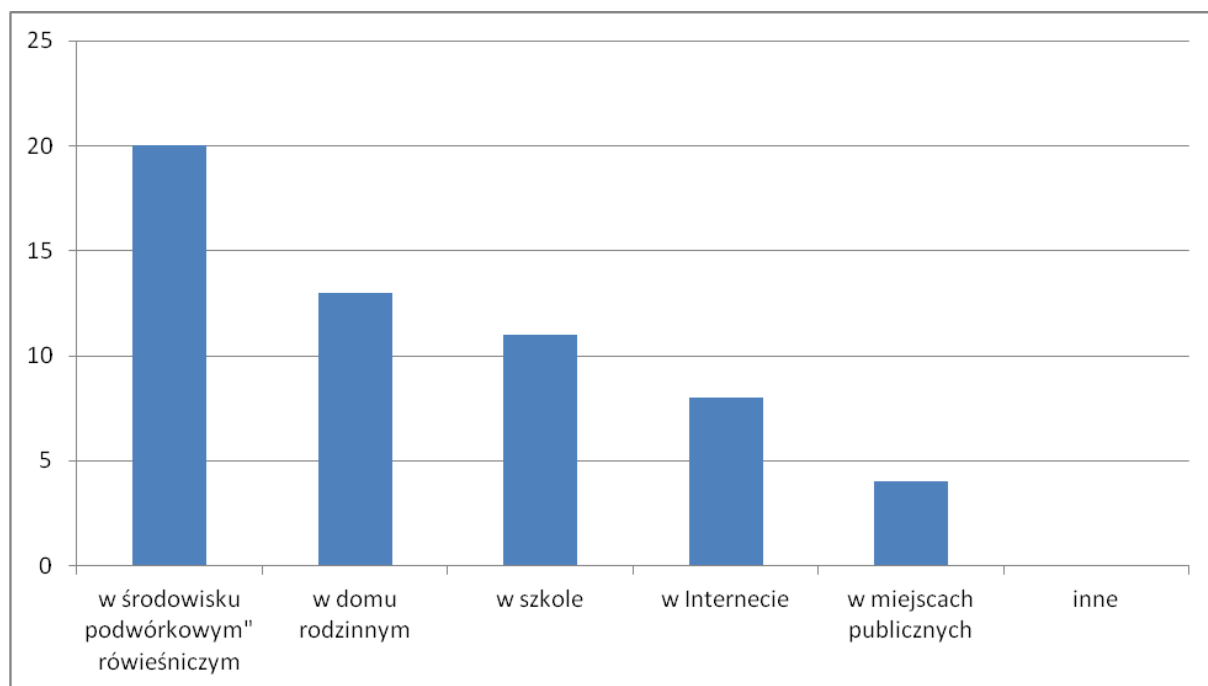
Czy poziom zagrożeń w ciągu ostatniego roku:

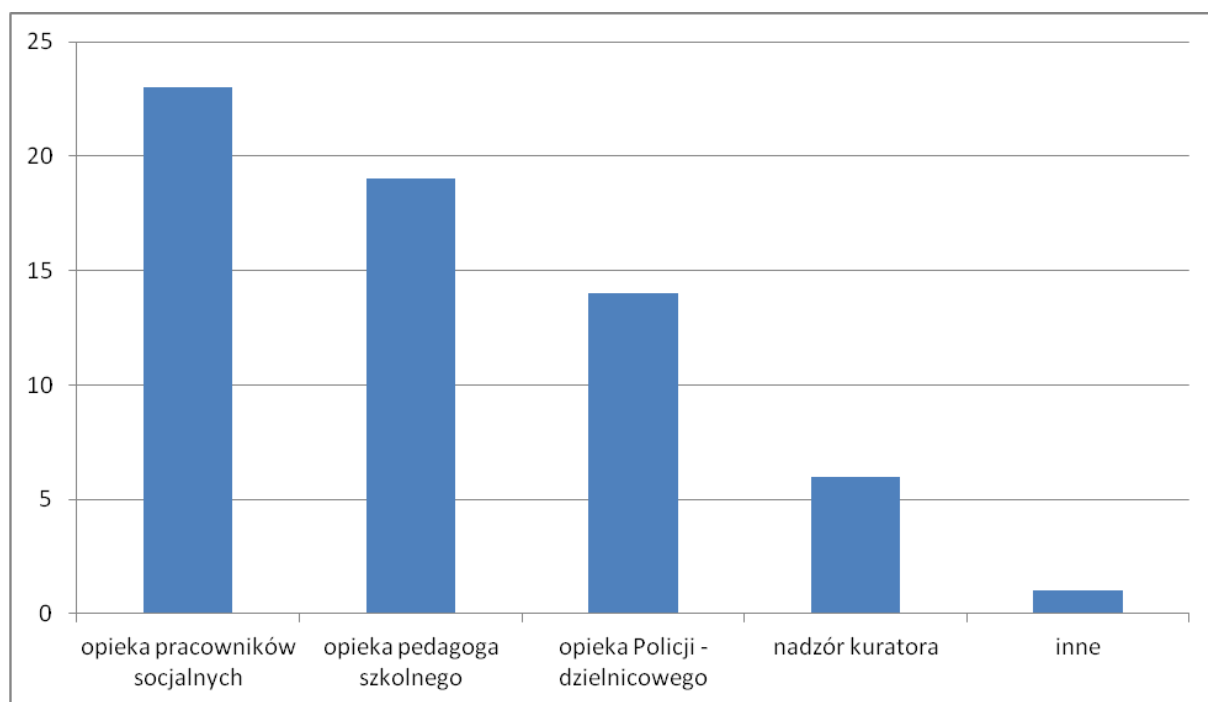
Kto jest najbardziej narażony na niebezpieczeństwo w gminie Gołdap?

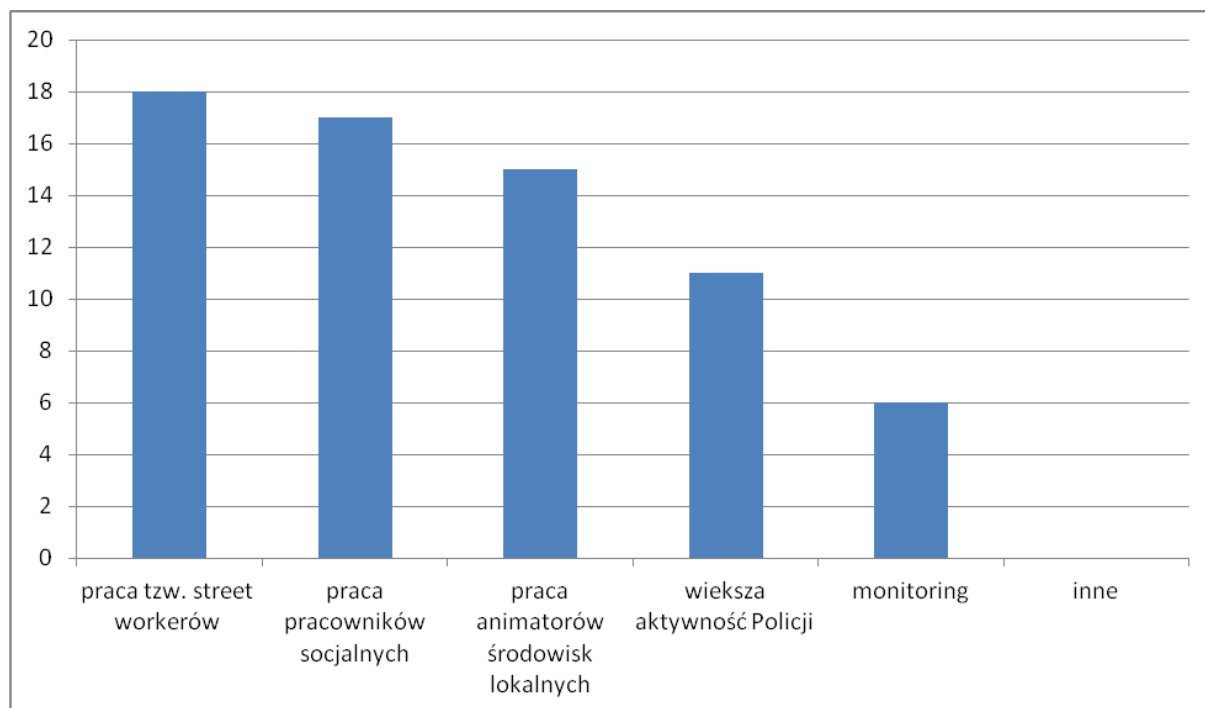
Gdzie występują największe zagrożenia w gminie Gołdap?

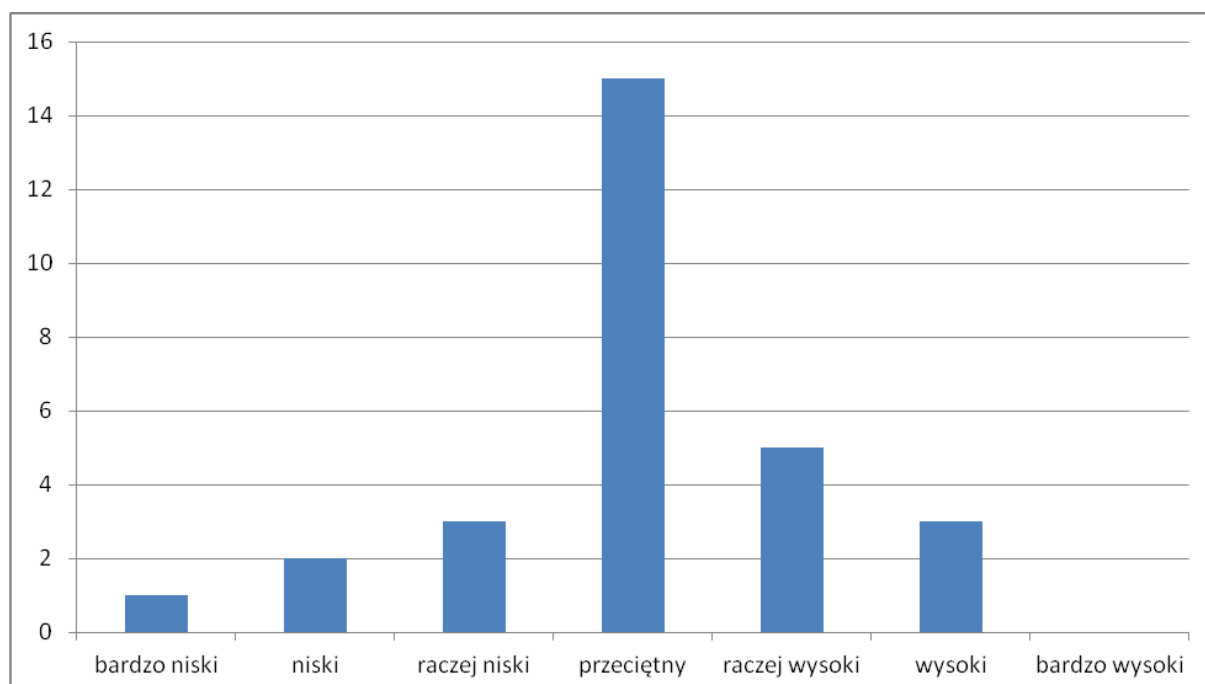
Jakie formy wsparcia dziecka i rodziny Pan/Pani proponuje?

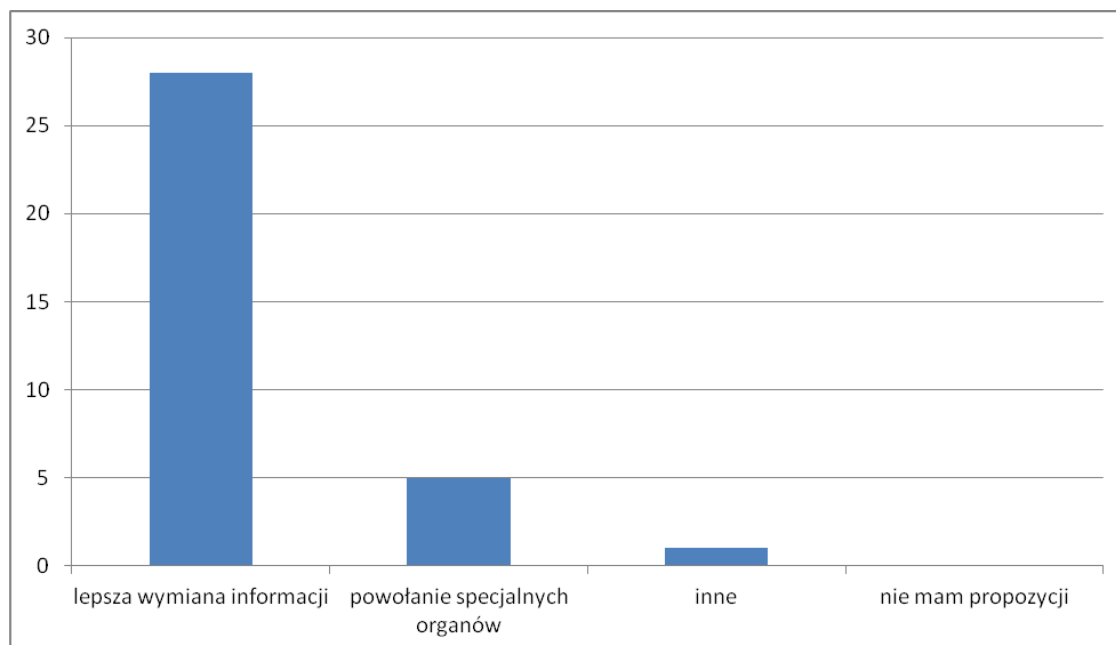
Jakie działania powinny być podjęte, aby poprawić stan bezpieczeństwa w gminie Gołdap?

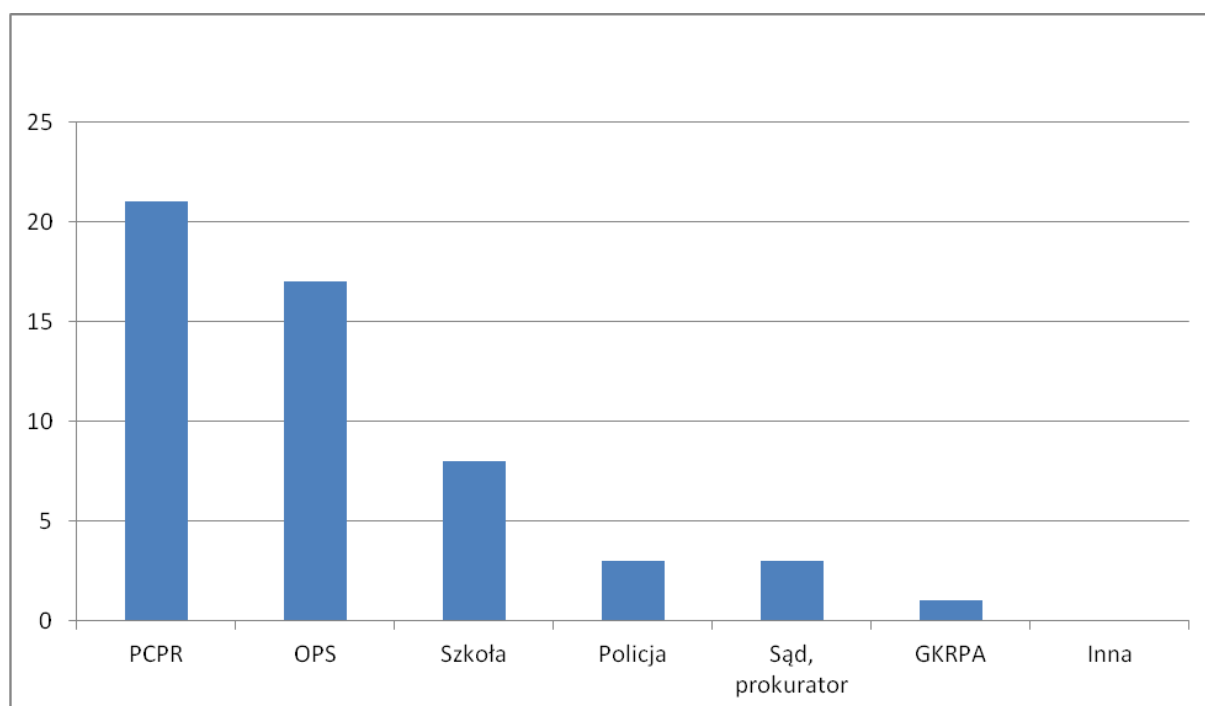
Jak ocenia Pan/Pani poziom współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w gminie Gołdap?

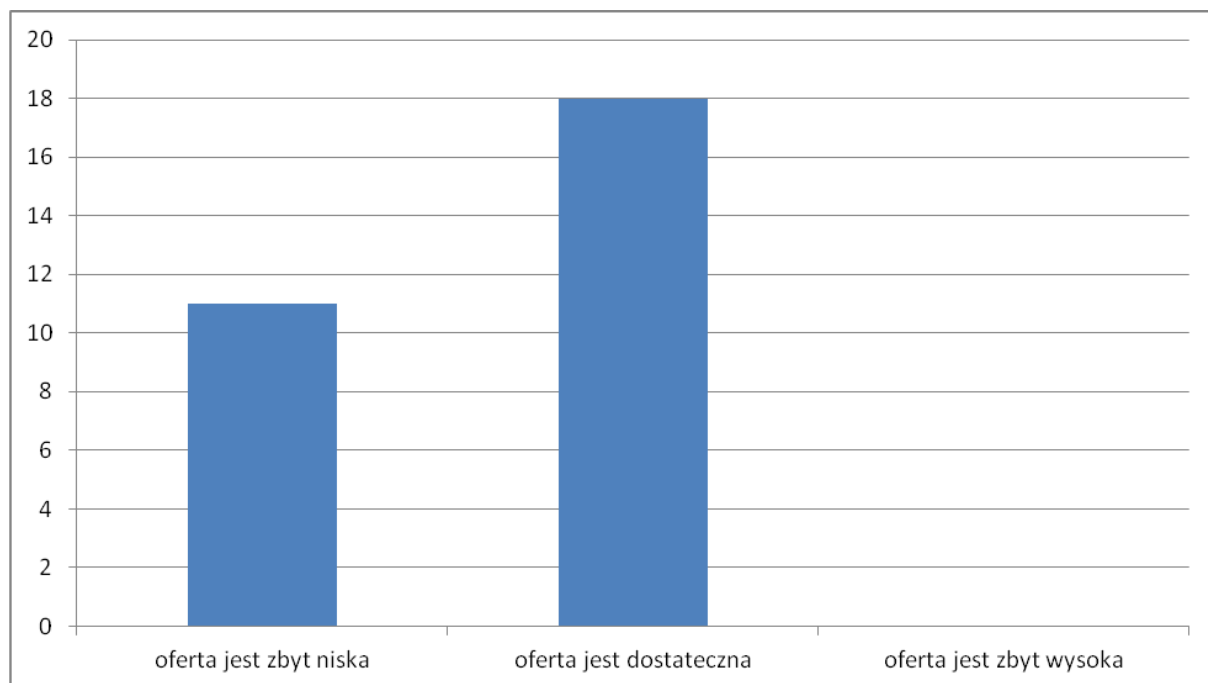
Jakie działania zmierzające do poprawy poziomu współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w Gołdapi Pan/Pani proponuje?

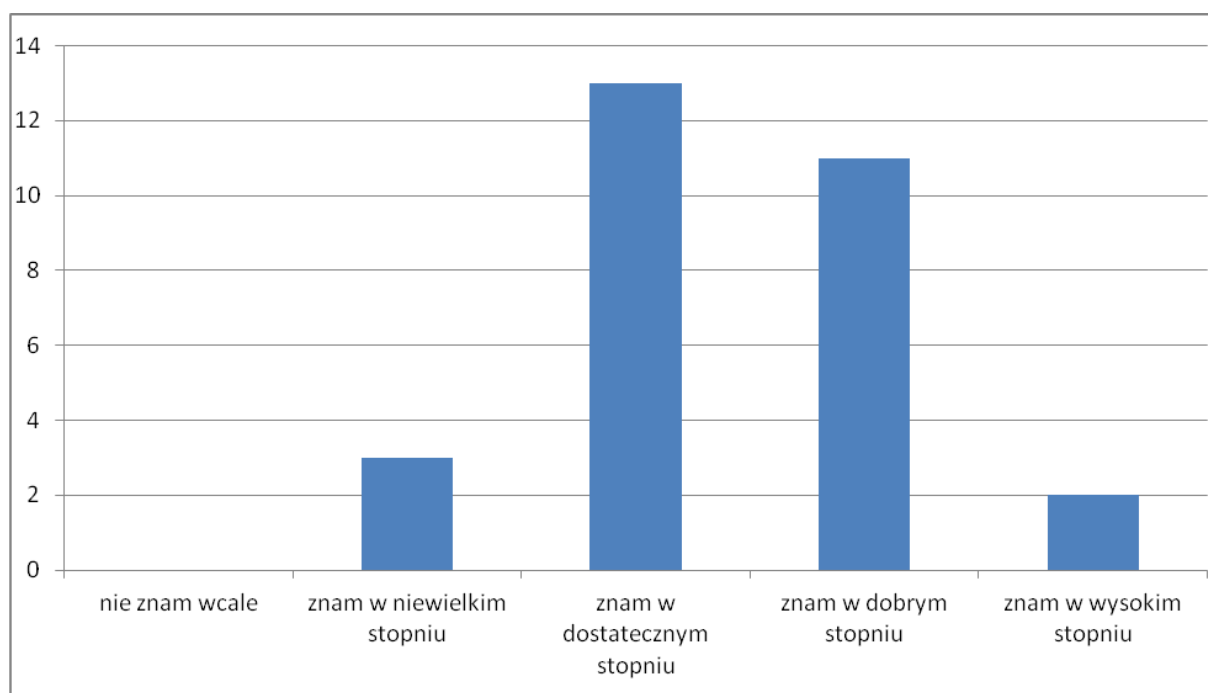
Jaka instytucja powinna pełnić wiodącą rolę w opiece nad dzieckiem i rodziną w Gołdapi?

Czy instytucje, powiatowe i gminne takie jak: Dom Kultury, OSiR i inne oferują w gminie dostateczną ofertę spędzania wolnego czasu?

Czy zna Pan/Pani przepisy prawne, które normują prawa dziecka?

Wnioski:

I. Wyzwania:

- Głównym czynnikiem zagrażającym bezpieczeństwu dzieci i rodziny w gminie Gołdap jest alkohol, przemoc domowa przemoc w szkole i narkotyki;
- Najbardziej narażone na niebezpieczeństwo są dzieci w wieku gimnazjalnym i osoby starsze;
- Najbardziej zagrożonymi miejscami w gminie Gołdap są miejsca publiczne i dom rodzinny;
- Proponowane formy wsparcia to praca *street workerów* pracowników socjalnych i animatorów środowisk lokalnych;
- Głównym działaniem zmierzającym do poprawy współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za sytuację dziecka i rodziny w gminie powinna być lepsza wymiana informacji;
- Wiodącą rolę w działaniach dotyczących sytuacji dziecka i rodziny powinno pełnić PCPR lub OPS;
- Oferta spędzania wolnego czasu w gminie Gołdap jest zbyt niska lub dostateczna.

II. Pozytywy:

- Poziom bezpieczeństwa w gminie jest oceniany jako przeciętny;
- Poziom bezpieczeństwa od ubiegłego roku nie zmienił się;
- Znajomość przepisów prawnych wśród osób zajmujących się dzieckiem i rodziną w gminie jest na dobrym i dostatecznym poziomie.

A zatem:

- Jest potrzeba, aby działać w środowisku dzieci i rodziny w gminie;
- Główne działania powinny być skierowane do zagrożonych środowisk;
- Możliwością poprawy sytuacji dzieci i rodziny są świetlice środowiskowe;
- Należy wytypować jedną instytucję koordynującą działania instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny;

— Należy poprawić system przepływu informacji.

IV. Sesje warsztatowe Grupy Roboczej.

Grupa Robocza spotykała się podczas warsztatów, które prowadzili Magdalena Popłońska – Kowalska i Maciej Juchniewicz certyfikowani trenerzy Centrum Aktywności Lokalnej.

Spotkania były okazją do analizy zebranych materiałów oraz ich usystematyzowania. Grupa Robocza posłużyła się analizą SWOT klasycznym narzędziem, od wielu lat stosowanym w analizie strategicznej. Skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutach i problemach.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
- zaangażowanie i współpraca instytucji i organizacji w sytuację dzieci i rodzin; - funkcjonujące w gminie instytucje publiczne: 2. przedszkola, 9. szkół podstawowych, 4. gimnazja, 3. szkoły ponadgimnazjalne, Szkoła Muzyczna I stopnia, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Bursa Szkolna; - w gminie prowadzony jest punkt informacji kryzysowej; - w gminie prowadzone są dwa fundusze stypendialne Fundacji Rozwoju Regionu Gołdap dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i Gołdapskiego Funduszu Lokalnego dla studentów; - oferta społeczna aktywizująca młodzież i rozwijająca zainteresowania (harcerze,	- słaby przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami, instytucjami a gminą, instytucjami a powiatem; - trudny dostęp do specjalistów (np. psycholog, psychiatra dziecięcy, terapeuta, itp.), mała liczba specjalistów, odległość, długi czas oczekiwania); - niska znajomość potrzeb i problemów społecznych przez lokalne władze; - mentalność ludzi i stereotypowe podejście (stagnacja, obawa zmian); - zachowania młodych często odbierane są tylko i wyłącznie jako zachowania agresywne, co budzi lęk i zdenerwowanie, nie jest akceptowane społecznie; - nocne spacery młodych z okrzykami powodują irytację; - wandalizm publicznych obiektów;

wolontariat, wymiany młodzieżowe, koła zainteresowań w szkołach, dom kultury); - funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej; - działalność aktywnych młodych ludzi – lokalni liderzy i animatorzy; - funkcjonuje 13. klubów sportowych; - przychylność i otwartość władz na nowe projekty i inicjatywy; - dobra baza lokalowa edukacyjna i rekreacyjna dla dzieci i rodzin: świetlice wiejskie, szkoły, kompleks edukacyjno-sportowy, biblioteki, kino, Dom Kultury, 5. placów zabaw dla dzieci, 2. orliki, zimą lodowisko, 6. boisk przyszkolnych; - duża przestrzeń i kontakt z naturą (las, jeziora, warunki do uprawiania sportu i rekreacji); - możliwość edukacji na wszystkich szczeblach od przedszkola do szkoły średniej, również oferta edukacyjna dla młodzieży trudnej; - bogata oferta szkół językowych; - otwartość samorządu, władz na problemy młodzieży (stypendia) i rozwój młodzieży (wymiana międzynarodowa); - funkcjonują 2. szkolne ośrodki kariery; - kreatywne i skuteczne organizacje pozarządowe działające na rzecz dzieci i rodziny; - skuteczne pozyskiwanie środków	- brak pomocy i szybkiej reakcji ze strony instytucji i osób prywatnych na krzywdę dzieci powoduje powstanie w pracownikach służb społecznych pesymizmu i zwątpienia, braku wiary w powodzenie; - łatwy dostęp do używek: alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze; - komputer i Internet często jako jedyne zajęcie i aktywność młodych ludzi; - przemoc domowa i szkolna; - brak instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3; - niski procent młodzieży zaangażowanej społecznie, np. w wolontariat; - brak czasu dla młodych, brak kontaktu ze strony dorosłych; - niezdrowy tryb życia (mała aktywność fizyczna); - niski poziom czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży; - plagiatowanie prac przez młodych z wewnętrznym przekonaniem posiadania praw do tego (zaburzenia wartości); - uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej, w tym rozwody dla otrzymania świadczeń, - utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów.
--	--

zewnątrznych przez instytucje i organizacje na rzecz dzieci i rodziny.	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
- możliwość korzystania z funduszy zewnętrznych; - możliwość wykorzystania dobrych praktyk; - poparcie dla inicjatyw na rzecz dzieci i rodziny ze strony władz gminy, powiatu i województwa; - tworzenie warunków do współpracy między instytucjami przez władze; - przyływ ludzi – nowych specjalistów; - rozwój zaplecza sportowego; - utworzenie ruchu bezwizowego na przejściu granicznym; - instytucje kulturalne szansą na integrację i wymianę młodzieży; - rozwijanie światopoglądu młodzieży poprzez ideę wolontariatu; - rozwój świetlic i tworzenie placów zabaw; - rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi; - rozwój turystyki i tworzenie nowych miejsc pracy; - utworzenie żłobka; - utworzenie świetlicy środowiskowej w Gołdapi.	- brak środków finansowych, w tym na stworzenie lub odtworzenie z zasobów istniejących w Gołdapi bazy lokalowej przeznaczonej docelowo na świetlicę socjoterapeutyczną; - skomplikowane procedury prawne, tak dla podopiecznych instytucji, jak i dla samych instytucji; - zmiana priorytetów w polityce lokalnych władz (np. promowanie tylko sportu, turystyki); - migracje ludzi; - bezrobocie; - ubóstwo, niski poziom życia lokalnej społeczności; - demoralizujące dysproporcje w poziomie życia w lokalnej społeczności (bardzo biedni i bardzo bogaci); - brak pomysłów na własne życie, zaangażowania i inicjatywy; - osoby dorosłe rzadko bezpośrednio pytają o potrzeby młodzieży przez co młodzież odnosi wrażenie, że nikt nie liczy się z ich zdaniem, nikt nie weryfikuje ich rzeczywistych potrzeb (często z młodzieżą się nie rozmawia, lecz mówi się do nich);

	- brak wsparcia i bierność rodzin oraz cedowanie rozwiązań wszystkich problemów na instytucje; - niska motywacja do działania (tkwienie w zaklętym kręgu, marazm, bezradność życiowa); - zanik więzi rodzinnych, szacunku dla innych, dla wspólnego dobra; - etykietowanie: jestem z biednej, patologicznej rodziny – to jestem gorszy, nikt mi nie pomoże; - dziedziczenie biedy, brak pomysłów na życie, przemyt (życie z granicy), postawa „mi się należy”; - prostytutka i lekkość obyczajów.
--	--

V. Inne działania.

Założeniem Grupy Roboczej, która inicjowała wymienione działania było poznanie problemów i spraw dzieci i młodzieży z ich perspektywy.

Ciekawą inicjatywą było zorganizowanie „wizyty studyjnej” dla gołdapskich przedszkolaków w Urzędzie Miejskim w Gołdapi. Z przebiegu wizyty przygotowano film *„Najmłodsi mieszkańcy o swoich marzeniach i gminnym samorządzie”*.

W ramach projektu „Decydujemy Razem” przeprowadzono także konkurs plastyczny *„Moje bezpieczne miejsca”* zorganizowany dla najmłodszych przez Komendę Powiatową Policji w Gołdapi. Innym zrealizowanym pomysłem był konkurs literacki dla młodzieży gimnazjalnej pod tytułem *„GGG czyli Gdybanie Gołdapskiego Gimnazjalisty, co bym zrobił gdybym był Burmistrzem”* przeprowadzony przez Ewę Jurkiewicz prezesa Stowarzyszenia K-E-T „Alternatywa” i jednocześnie nauczyciela Gimnazjum nr 1 im. Noblistów Polskich w Gołdapi.

Wydarzeniem, które cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem samej młodzieży, jak i starszej części lokalnej społeczności było Lokalne Forum Partycypacji Społecznej

zorganizowane w formie Młodzieżowej Sesji Rady Miejskiej Gołdapi. Na spotkaniu oprócz młodzieży ze wszystkich szkół w gminie Gołdap, obecni byli radni Rady Miejskiej w Gołdapi, oraz przedstawiciele lokalnych władz i instytucji gminnych oraz powiatowych. Była to wyjątkowa okazja do wysłuchania spraw i problemów poruszanych przez młodych ludzi. W trakcie forum młodzi radni wypracowali *Zbiór przepisów na szczęśliwe życie w gminie Gołdap*, który w formie postulatów przekazany został Burmistrzowi Gołdapi i Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Gołdapi.

Konkurs GGG, czyli GDYBANIE GOŁDAPSKIEGO GIMNAZJALISTY –

Gdybym był . . . burmistrzem

Pewnego dnia, wstając rano z łóżka, usłyszałem od mamy informację o niecodziennym konkursie, w którym nagrodą jest... jednodniowe przejęcie władzy od burmistrza Gołdapi! Pomyślałem sobie, że koniecznie muszę w tym uczestniczyć. Wziąłem się ostro do dzieła i przez całą noc pracowałem nad rysunkiem gołdapskiego ratusza, którego projekt stanowił zadanie. Konkursowe. Miałem wielką nadzieję, że wygram i zobaczę z bliska, jak wygląda sprawowanie władzy.

Po tygodniu od burmistrza przyszedł list z informacją o tym, iż mój rysunek wygrał (!) i że jutro przez cały dzień będę sprawował władzę nad Gołdapią i gołdapianami. Ucieszony, nie mogłem doczekać się kolejnego dnia. W końcu nadszedł i władza należała do mnie! Od samego rana myślałem, jakie prawa i obowiązki wprowadzić. W głowie roiło mi się dużo pomysłów, a to był tylko jeden dzień i musiałem wybrać tylko najlepsze. Doszedłem do wniosku, że przez tą jedną dobę starsi ludzie będą mogli jeździć za darmo miejską komunikacją. Dzieci zaś dostaną pozwolenie na pływanie - także za darmo. A wszyscy rodzice mieliby dzień wolny od dzieci i od pracy. Odczułem jednocześnie, że takie wymyślanie jest w zasadzie nudnawe i zapragnąłem iść się pobawić. Tymczasem usłyszałem, że nie ma czasu na zabawę - tylko praca i praca. Jak się o tym dowiedziałem, zamarzyłem, aby ten dzień się skończył. Przez te lata, które przeżyłem, zawsze myślałem, iż władza jest frajdą, ale zmieniłem zdanie.

I tak minął mój dzień władzy – myślałem, że będzie lepszy...

Mateusz Bruszewski, ucz. kl.1d G1 w Gołdapi

W czasie obrad sesji padały postulaty niezwykle:

Dawid Ciołek:

Proponuję bardzo ciekawą atrakcję - wprowadźmy przeloty balonem nad naszą piękną okolicą. To rozstawi Gołdap, szczególnie wiosną i latem. Podziwiać ziemię z lotu ptaka - to marzenie moje oraz wielu innych dzieci. Tym bardziej, że lecielibyśmy wzdłuż granicy Unii Europejskiej. Koniec tej podróży wcale nie musi nastąpić w Polsce, może kończyć się piknikiem u sąsiadów, nad jeziorem Wisztynieckim. Jako, że jesteśmy nieletni, ta atrakcja scalałaby nasze rodziny.

To dobry pomysł: ożywi turystykę, wzbogaci kieszenie gołdapskich przedsiębiorców. Dodatkowo można tę imprezę wpisać w kalendarz imprez cyklicznych międzynarodowych pod nazwą: "Z Gołdapi balonem w nieznane".

ale również można było usłyszeć, co tak naprawdę „w duszy gra” młodym radnym:

Piotr Budziński:

Poruszę problem braku klubów do uprawiania niektórych dyscyplin sportowych dla dzieci i młodzieży w naszym mieście. OSiR w naszym mieście działa dość prężnie, organizowane są przeróżne zawody, akcje. Mamy wiele miejsc do uprawiania sportów - basen, hala, stadion. Owszem, jest kilka klubów sportowych, działających bardzo prężnie - Rominta, szkoły pływackie, klub Sanko-rolkowy... Ale to nie koniec dyscyplin sportowych. Myślę o klubach piłki siatkowej, koszykowej, ręcznej. Przydałoby się założyć kilka klubów do uprawiania tych dyscyplin od małego. Trenując siatkówkę od 4. klasy podstawówki, jest się już bardzo dobrym zawodnikiem w szkole średniej, a drużyna osiąga wysokie sukcesy w województwie, a nawet kraju. Tak funkcjonują inne miasta, np. Ełk, Giżycko. Budżet szkoły jest zazwyczaj bardzo ograniczony, a młodzież, spotykająca się sama i za własne pieniądze nie jest w stanie, bez dobrego trenera nauczyć się dobrze grać. Jest wielu, którzy chcą, jednak nikt ich nie szuka i niczego nie proponuje. Nie mówię tego w celu własnego zysku, gdyż po wakacjach wyjeżdżam na studia. Mówię to w imieniu dzieci, które jedyny kontakt ze sportem mają na zajęciach w-f, za którym często nie przepadają, oraz- oglądając mecze w telewizji. Nie każdy

dzieciom i młodzieży spędzać wolnego czasu tylko przed komputerem, oderwijmy innych od alkoholu i imprez. Dajmy im możliwości rozwoju. Pamiętajmy - sport to zdrowie.

W części diagnostycznej przedstawiony został stan obecny, który stał się punktem wyjścia dla zaplanowanych działań. Z przedstawionych opisów wynika co jest atutem gminy, a jakie ma problemy i wady, nad czym należy popracować.

3. Wizja.

W rezultacie dokonanej diagnozy sytuacji związanej ze stanem sytuacji społecznej dzieci i rodzin w gminie Gołdap, analizie silnych i słabych stron, a także pojawiających się szans i zagrożeń w tym zakresie, partycypacyjnie wyznaczono wizję gminy, którą ostatecznie sformułowano w określeniu:

Gmina Gołdap charakteryzować się będzie nowoczesnym, zintegrowanym systemem współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci, młodzieży, rodziny oraz społeczności lokalnej. Funkcjonowanie systemu zapewni: wyrównywanie szans, edukację, bezpieczeństwo, aktywizację rodzin, dzieci i młodzieży.

Realizacja powyższej wizji jest wyzwaniem dla wszystkich mieszkańców gminy Gołdap i dla działających na jej terenie instytucji i organizacji. Koordynowanie tego procesu, dbanie, o jego spójność i utrzymanie jego ciągłości to zadanie stojące przed samorządem gminy i jej mieszkańcami.

4. Cel główny i cele szczegółowe. Działania.

„System profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Gołdap. Program wspierania rodziny” to program, którego **głównym celem jest budowa skutecznego systemu wsparcia rodzin i dzieci w gminie Gołdap.**

Cele szczegółowe i zadania

FUNKCJONOWANIE RODZINY

Cel 1.

Wzmocnienie potencjału rozwojowego rodziny

Zadania:

1. Diagnozowanie środowiska lokalnego za pomocą rozpoznania warunków bytowych rodzin z dziećmi, w szczególności rodzin niepełnych, wielodzietnych, a także wychowujących dzieci niepełnosprawne.
2. Inicjowanie programów służących rozwojowi młodego pokolenia i rodziny, wzmocnienie czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego (np. programy aktywności lokalnej).
3. Rozbudowa zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w pełnieniu jej funkcji i zadań (np. poprzez utworzenie świetlicy środowiskowej).
4. Zapobieganie pozbawianiu rodziców władzy rodzicielskiej i umieszczaniu dzieci w rodzinach zastępczych bądź placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
5. Rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej, wspomagającej rodzinę w rozwiązywaniu problemów i sytuacji kryzysowych.

Cel 2.

Wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Zadania:

1. Współpraca z psychologiem - konsultacje psychologiczne dla rodzin w kryzysie.
2. Uruchomienie terapii dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi w celu podwyższania ich umiejętności rodzicielskich.
3. Współpraca z policją, pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi w celu udzielania wsparcia rodzinom w kryzysie.

4. Prowadzenie pracy socjalnej – kontrakty socjalne, poradnictwo.

SYTUACJA MATERIALNA RODZIN

Cel 1.

Poprawa standardu i jakości życia rodzin umożliwiające prawidłowe realizowanie funkcji i zadań służących rozwojowi oraz osiągnięciu samodzielności i zaradności jej członków.

Zadania:

1. Diagnoza i monitoring warunków i jakości życia rodzin na terenie gminy.
2. Rozbudowa zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.
3. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodziny lub mieszkającymi z osobami starszymi – organizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych i starszych.
4. Pomoc materialna dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole, wyposażenia w podręczniki i przybory szkolne a także koordynowanie działań w kwestii organizowania wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci.
6. Podejmowanie działań edukacyjnych w celu budowania samodzielności i zaradności członków rodzin.

WYCHOWANIE

Cel 1.

Wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania.

Zadania:

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego i szerszych zbiorowości.
3. Inicjowanie programów o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych a także o sposobach radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Cel 2.

Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem

Zadania:

1. Realizacja w szkołach programów profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień.
2. Współpraca z psychologiem - diagnozowanie zaburzeń u dzieci i młodzieży.
3. Udzielanie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z trudnościami emocjonalnymi.
4. Współpraca z pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi w temacie trudności wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.
5. Praca socjalna z rodzinami – kontrakty socjalne.

SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

Cel 1.

Rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo – rekreacyjnych

Zadania:

1. Współpraca z klubami sportowymi.
2. Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo – rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
4. Wspieranie różnych form turystyki krajowej.

Cel 2.

Promocja aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież sprzyjająca rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie

Zadania:

1. Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałaniu uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego.
2. Propagowanie zajęć pozalekcyjnych.
3. W okresie wakacyjnym zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

BEZPIECZEŃSTWO

Cel 1.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz profilaktyka i zmniejszanie rozmiarów uzależnień

Zadania:

1. Wspieranie programów o zagrożeniach współczesnej cywilizacji i sposobach radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
2. Promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniami, adresowanych do dzieci i młodzieży.
3. Systematyczna kontrola zakazu dystrybucji alkoholu i papierosów dzieciom i młodzieży.
4. Wspieranie programów propagujących zasady bezpiecznego zachowania na drodze, ulicy, w domu, w czasie zabawy, na wakacjach, w kontaktach z innymi ludźmi.

Cel 2.

Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży oraz profilaktyka przestępczości wśród dzieci i młodzieży

Zadania:

1. Diagnoza zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Kompleksowa pomoc rodzinom i dzieciom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
3. Pomoc prawna, psychologiczna dla ofiar przemocy domowej.
4. Rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym.
5. Szkolenie nauczycieli, wychowawców i innych osób zaangażowanych w działania pomocowe na rzecz rodziny i dzieci w kwestiach związanych z diagnozowaniem, wczesnym rozpoznaniem dewiacji i patologii wśród młodzieży oraz sposobami zapobiegania temu zjawisku.

5. Rezultaty, wskaźniki, monitoring.

Przewidywane są następujące rezultaty działań:

- Zintegrowanie działań i rozwój współpracy instytucji, organizacji pozarządowych, kościoła na rzecz rodzin w zakresie zadań opiekuńczych, pomocowych i profilaktycznych;
- Podniesienie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodzin;
- Zminimalizowanie skutków dysfunkcyjności i patologii rodzin;
- Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie różnych problemów społecznych;
- Rozwój pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej na terenie gminy;
- Rozszerzenie pomocy dla dzieci i młodzieży w wyborze zawodu zgodnego z ich predyspozycjami;
- Przygotowanie młodzieży do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy;
- Rozwój pośrednictwa i doradztwa zawodowego na terenie gminy, w tym dla osób niepełnosprawnych;
- Umożliwienie bezrobotnym, w tym absolwentom, zdobycia umiejętności efektywnego poszukiwania pracy;
- Nawiązanie stałej współpracy z pracodawcami z terenu gminy;
- Przeciwdziałanie osamotnieniu i zapobieganie poczuciu zagrożenia osób starszych;
- Utworzenie instytucjonalnych form pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym;
- Zwiększenie kompetencji członków rodzin osoby starszej w zakresie sprawowania nad nią opieki;
- Współpraca i integracja międzypokoleniowa;
- Powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej;
- Podniesienie poziomu jakości i efektywności usług opiekuńczych;
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych i integracyjnych form wychowania, opieki i nauczania na terenie gminy.

Miernikiem rezultatów będą między innymi:

- liczba odbytych spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz innych spotkań instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba wszystkich rodzin potrzebujących pomocy w stosunku do liczby rodzin, której pomoc została udzielona,
- liczba rodzin dotkniętych bezrobociem w stosunku do liczby rodzin, które korzystały z pomocy w formie szkoleń przygotowujących do poszukiwania pracy, zatrudnionych w formach zatrudnienia wspieranego,
- liczba dzieci dożywianych w placówkach oświatowych,
- liczba zanotowanych zdarzeń dysfunkcyjnych w rodzinach, zwłaszcza liczba odnotowanych przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne instytucje działające na terenie gminy (np. ośrodki zdrowia, szkoły) przypadków zaistnienia przemocy w rodzinie,
- liczba dzieci objętych indywidualną opieką pedagoga szkolnego, zajęciami pozalekcyjnymi, zajęciami w placówkach dziennego pobytu,
- liczba dzieci, które korzystają z zajęć pozaszkolnych,
- liczba dzieci, które wyjechały na zorganizowany, finansowany przez gminę wypoczynek wakacyjny,
- liczba organizowanych wydarzeń naukowych, kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, itp. na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba interwencji kryzysowych związanych z przemocą, alkoholizmem itp.,
- liczba prowadzonych programów profilaktycznych przez szkoły oraz inne instytucje społeczne.

6. Podsumowanie.

Program powstał dzięki owocnej współpracy wielu osób z lokalnej społeczności. Zaangażowanie różnych grup społecznych i zawodowych, ich ciekawe propozycje, oryginalne pomysły i fachowe uwagi, ukazały potencjał lokalnej społeczności.

Realizacja projektu „Decydujemy Razem” to dla gminy Gołdap ogromne wyróżnienie, ale też duże wyzwanie. Mamy nadzieję, że to doświadczenie i podejmowane działania przyczynią się do

wzmocnienia na lokalnym poziomie współpracy obywateli z samorządem oraz zwiększenia udziału społeczności w podejmowaniu decyzji publicznych.

Liczymy, że materiał zebrany w niniejszym programie, a przede wszystkim potencjał społeczny, nawiązana współpraca oraz konsekwencja w działaniu przyczynią się do poprawy warunków życia dziecka i rodziny w gminie Gołdap.

Realizacja programu odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a jego efekty zależą będą od ścisłej współpracy podmiotów, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na jego urzeczywistnienie.

